

Ministerstwo Spraw Wojskowych

NACZELNE DOWÓDZTWO X.W.X.P.

(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Nr.....9384...../II.I.F.1.
9364/II.I.F.1.
9365/II.I.F.1.

Warszawa, dn.....26.X.....1921 r.

8231 J₂
Ked

Do

Adjutantury Generalnej - Referat Prasowy

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości komunikaty prasowe z Rygi z dn.21 października, oraz komunikaty prasowe z Moskwy z dn.18,19,20,21 i 22 października.

P. i.
P. L. T. e / opt

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. dz. 8231 J₂
Wpłynęło dn. 29.X. 1921 roku
Wyszło dn. — 1921 roku
Załączników.....

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

132

Komunikat prasowy

z dn. 21.X.21 r.

RYGA

"Eta" donosi z Moskwy o przystąpieniu Trockiego z całą partją wojenną do kierunku polityki ekonomicznej, a nawet żywego udziału Trockiego w życiu handlowym. W tymże doniesieniu "Eta" komunikuje, że w Rosji niema dzisiaj już niczego bezpłatnie. W Moskwie otwarto prywatną lecznicę: płaata dzienna 250.000 rubli. Gazety sprzedają się na ulicach po 1820 tys. rubli, ale dostać tylko można od przekupniów po cenie 1 miliona. Dorożkarze znowu pokazali się na ulicach, dla których pasażer znowu "barin". Dorożkarze muszą płacić podatek 300.000 rubli. Z Narwy donoszą o przybyciu do Gdowa pierwszej partji głodnych z nad Wołgi. W czasie przejazdu z nad Wołgi do Gdowa, który trwał 2 mies. umarła połowa transportowanych włościan. Głodni twierdzą, że wysłani zostali na granicę Estonji, ponieważ tam lżej dostać pożywienie. "Izwestja" donoszą, że w całej gubernji Carycyńskiej trwa usilna praca nad przygotowaniem surogatów. Korzenie zdobywa ludność o dziesiątki wiorst od swych siedzib. Zołędzie sprzedają się po 70.000 rb. za pud. Korzenie 60.000 pud. Za miesiąc wrzesień w Carycyńskiem domu matki i dziecka z wychowywanych tam 56 dzieci umarło 32. Karwienie chożych doprowadzono do minimum. Chorzy otrzymują $\frac{1}{2}$ funta chleba, 19 zołot. ~~składow~~ mięsa i zołotnik cukru. Lecz i te racje niewydawane są czasem przez 3 do 4 dni. Mimo rozwijania się epidemji zakłady lecznicze wskutek braku personelu i środków da utrzymanie skłara cię do 50%. Sowiecka gazeta "machowik" skarży się, że nie bacząc na wielki ruch niewiele się robi dla głodnych. Tak zw. tydzień pomocy zamienił się na tydzień agitacji i propagandy, z którego głodnym nic się nie dostało. Moskwie grozi w tym roku jeszcze większy surowsza zima niżli w przeszłym roku. Brak opaku za wyjątkiem ropy nartowej. Prasa rińska donosi o rzekomej dymisji Cziczierina i objęciu stanowiska przez Radka. Z Moskwy donoszą o aresztowaniu przez Czk mordercy członka polskiej komisji repatrjacyjnej Frankiewicza. Aresztowany nazywa się Makarczuk i ma być polskim uchodźcą. Szefowie biru prasowych przy placówkach bolszewickich

PILESKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILESKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

w Berlinie, Londynie, Christjanji, Sztokholmie, Rewlu i Rydze wezwani zostali
dyrektyw prowadzenia kampanji agitacyjnej zagranicą
do Moskwy dla otrzymania ~~kredytów dla rządu bolszewickiego~~
~~xxxxxx~~ w celu otrzymania kredytów dla rządu bolszewi
ckiego. Łotwa zwróciła się znów do rządu sowieckiego z prośbą o zrealizowanie
punktu traktatu pokojowego rosyjsko-łotewskiego na mocy którego Łotwa ma
otrzymać 100.000 dziesięcin lasu. Dotychczasowe starania nie odniosły żadne
go skutku. Rząd łotewski ogłosił urzędowy kurs obcych walut, według którego
przyjmowane są opłaty rządowe i będą wszelkie rozrachunki rządowe. Kurs wcho-
dzi w życie z dniem 25 października. Według kursu: funt. szt. 1400, dol. am. 380,
~~xxxx~~ fr. szw. 70, fr. 50, kor. hol. 120, kor szw. 85, kor. duń. 70, mk. niem. 2.50,
riń. 6, est. 0.85, polsk. 0.10. "Nowyj Put" prowadzi kampanję filoniemiecką w
sprawie podziału G. Śląska, rokując, że postanowienie Ligi narodów spowoduje
nowy krach w polityce ekonomicznej Środkowej Europy. Do Rygi przybyła
bolszewicka delegacja na konferencję państw bałtyckich. Na czele delegacji
stoi członek W.C.I.K. Milutin, wraz z delegacją przybyli eksperci dla spraw
transportu handlu zewnętrznego finansów sanitarnych. Konferencja bałtycka
socjalistów odbywająca się w Rydze ogłosiła komunikat z obrad: 1) zblizenie
Finlandji, Estonji, Łotwy i Litwy leży w interesach proletariatu, 2) polityka
wyżej wymienionych państw powinna pójść po linii zblizenia z Rosją sow.
3) partje zgodnie występują przeciwko wojennemu związkowi, którego kolwiek
z państw z Polską, do tego ostatniego punktu delegat estoński wniosł po-
prawkę: 1) sprawa stosunków z Polską przez partje nasze rozpatrywana ~~była~~
nie była i postanowień w tym względzie nie posiadamy. 2) uważam za niemożliwe
rozstrzygnięcie pytanie o udziale Polski w tych lub innych konwencjach mogą-
cych wyniknąć w przyszłości. Komisja wyznaczona przez W.C.I.K. do przeprowa-
dzenia śledztwa w sprawie pożaru wielkiej stacji telefonicznej w Peters-
burgu skonstatowała podpalenie rozmyślne. Koszta budowy obliczono na 40 mil-
jardów rb. Czas odbudowy 7 miesięcy. W związku z powyższym pożarem przepro-
wadzane są codziennie aresztowania w Petersburgu. Giełda: f. szt. 1385, dol. am.
345, 5, fr. fr. 25.000, kor. szw. 60. 7, kor. duń. 66, 5, mk. niem. 226, mk. riń. 551, mk. est.
080, mk. pol. 010.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

134

1. Do Rygi przybyła wczoraj delegacja sowiecka na konferencję ekonomiczną państw bałtyckich w składzie: członek W.C.I.K. Milutin przewodniczący delegacji, zastępca komisarza komunikacji Emszanow, poseł sowiecki na Litwie Arałow, zast. posła na Łotwie Aleksandrij i sekretarz delegacji Sztein, oraz eksperci do spraw transportowych, handlu zewnętrznego, finansów sanitarnych. Termin otwarcia konferencji narazie nieustalony. Łotewskie źródła urzędowe informują, że termin ustalony zostanie po wyjaśnieniu niektórych spraw natury politycznej. Przypuszczam, że pod uwagę brana jest sprawa wypełnienia niektórych warunków traktatów pokojowych postawiona przez Finlandję. 2. Konferencja socjalistów państw bałtyckich odbywająca się w Rydze wyniosła wczoraj rezolucję, że zbliżenie Łotwy, Litwy, Finlandji i Estonji leży w interesach proletariatu, że polityka państw bałtyckich powinna pójść po drodze zbliżenia z Polską. Do tego ostatniego punktu delegat wniósł zastrzeżenie. W imieniu swych partji, że nie zgadza się na rozstrzygnięcie powyższego, ponieważ partje estońskie dotychczas nie rozpatrywały spraw stosunków z Polską i nie wyniosły żadnych rezolucji.

Komunikat prasowy

z dn. 18.X.21 r.

M O S K W A

Wstępny artykuł "Izwestij" narzeka na brak organizacji w akcji pomocy głodnym. "Izwestja" przytaczają dosłowną treść artykułu "Rzeczpospolitej" z dn. 12 b.m. p.t. "Unieżenie". Termin rozpoczęcia obrad bałtyckiej socjalistycznej konferencji jest wyznaczony na 17 lub 18 października. Główny temat obrad tej konferencji stanowią kwestja sojuszu państw bałtyckich oraz stosunek ich do Polski i Rosji. "Izwestja" podają szczegóły demonstracji robotników w Warszawie, która miała miejsce 14 b.m. Podkreślając podniosły nastrój robotników ~~xxvxxx~~ ~~szawickx~~ w podcaas demonstracji, "Izwestja" przychodzą do wniosku, że wpływy komunistyczne zyskują coraz więcej zwolenników wśród mas robotniczych w Polsce i zaczynają wzbudzać poważne obawy wśród kół burżuazyjnych." I

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

"Izwiestja" przytaczają wiadomości o niebywałej drożyznie w Warszawie. Marka polska posiada wartość 15 rubli sowieckich. Ubranie i obuwie ceni się o wiele drożej niż w Rosji sow. Wskutek nadzwyczajnej drożyzny znaczna część mieszkańców opuszcza Warszawę. "Izwiestja" komunikują wiadomość z Czyty o przybyciu do Władywostoku statku z 768 oficerami i żołnierzami z armii Denikina i Wraga. Wymieniony transport przybył z Mezopotamji. W akcji tej "Izwiestja" przewidyją chęć Anglii zasachować Rosję sow. przeciwko agitacji komunistycznej w Indji. Nowy gabinet w Persji ogłosił swój program, który ma uskutecznić eksploatację naturalnych bogactw Persji oraz budowę wewnętrznych dróg komunikacji. Przytaczając pomyślny wynik próby radjotelefonowania z aeroplanu pomiędzy Bruksellą a Londynem. "Izwiestja" nadmienią, że takowa próba miała miejsce już w Rosji i wykazała jeszcze więcej pomyślny rezultat. Wstępny artykuł "Prawdy" rysując w nadzwyczaj czarnych kolorach ekonomiczny stan Polski przewiduje niewątpliwy krach ~~ekonomicznej polityki Polski~~ ^{polityki polskiej}. Jako główną przyczynę tak katastroficznego stanu ekonomicznego w Polsce "Prawda" podaje awanturę politykę partji wojskowej w Polsce. Artykuł kończy się słowami: "Burżuazyjna szlachecka Polska gnije i zgnije pomimo pomocy swoich krewnych z Paryża ostatnia godzina Polski burżuazyjnej jeszcze nie wybiła, ale ona wybije niechybnie. Prawda stwierdza znaczną ucieczkę odpowiedzialnych pracowników sowieckich urzędów co nie mniej odbija się na prawidłowym funkcjonowaniu aparatu państwowego. Artykuł "Prawdy" p.t. "14 dni w Polsce" podpisany przez Błażewicza traktuje w nadzwyczaj tendencyjny sposób stosunek władz polskich do ludności pogranicznych z Rosją miejscowości Państwa Polskiego. Artykuł jest przepełniony faktami bezprawia którego się dopuszczają władze polskie, szczególnie wojskowe względem miejscowej ludności. Od początku nawigacji do 13 b.m. do Piotrogradu przybyło 200 statków z zagranicy. "Prawda" i "Izwiestja" podają pobicie w sejmie.

Komunikat prasowy

PILESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

New York

136

Komunikat prasowy

z dn.19.X.21 r.

M O S K W A

Wstępny artykuł "Prawdy" przewiduje aktywne wystąpienie mas robotniczych w zachodnich państwach w związku z coraz większą ilością bezrobotnych w tych państwach. Artykuł Radka w "Prawdzie" stwierdza zmianę polityki Anglii w stosunku do Rosji sow. Zdaniem Radka, Anglja zawarła bloc z Francją w kwestji przedwojennych długów rosyjskich i zamierza wyrzucić presję na rząd sow. w celu ich spłacenia. Radek nawołuje rząd sow. do energicznego odporu zamierzeniom Anglii. "Prawda" przytacza wiadomość z "Gazety Porannej" o demonstracji straży ogniowej przez magistratem w Warszawie. "Izwestja" umieszczają sprawozdanie z "Gazety Porannej" o posiedzeniu zagranicznej komisji sejmowej w kwestji wykonania traktatu ryskiego. "Izwestja" komunikują o wybuchu strajku rolnych robotników w kilku powiatach Poznańskiego. Rząd republiki Dalekiego Wschodu ma wysłać w najbliższej przyszłości specjalną misję do Ameryki Północnej. Prezes ~~ów~~ ministrów republiki Dalekiego Wschodu oświadczył, że głównym ~~tematem~~ tematem obrad na konferencji Dajreńskiej ma być ewakuacja japońskich wojsk z terenu republiki. Japończycy stawiają to w zależności od zwrotu przedwojennych długów rosyjskich. "Ekonomiceskaja Ziżń" komunikuje o specjalnym rozkazu polskiego ministra sprawiedliwości zwiększyć represje w stosunku do komunistów w związku z szerzoną się propagandą komunistyczną.

Komunikat prasowy

z dn.20.X.21 r.

M O S K W A

Omawiając w specjalnym artykule stosunki angielsko-sowieckiej na gruncie polityki wschodniej "Izwestja" czynią zarzut kierownikom polityki angielskiej w ich usiłowaniach sprowokować narody wschodnie przeciwko Rosji sow. Pod tytułem "Nowa polska prowokacja" "Izwestja" w specjalnie ostrych wyrazach opisują fakt aresztowania w Warszawie służącego rosyjsko-ukraińskiej mieszanej komisji Cichockiego. "Izwestja" komunikują z Warszawy o ~~przygotowaniu~~ przygotowaniu przez naczelne dowództwo wojsk czterech dywizji

przeznaczonych dla okupacji orzyznanych Polsce dzielnic Śląska. "Izwiestja" komunikują o napadzie wykonanym przez wojska polskie 12 .X na litewski pogra-
niczny posterunek na północ oc Oraz. 14.X w Kowniex miał miejsce mityng pro-
testu przeciwko nadużyciom polaków w Wilnie w dziedzinie potrzeb kultural-
nych litwinów. W artykule p. t. "Sytuacja Polski i prowokacyjna polityka Piłsud-
skiego" / "Prawda" szeroko omawiając opłakany stan ekonomiczny Polski przycho-
dzi do wniosku, że Piłsudski dąży do uzyskania kredytu we Francji za cenę wojny
z Rosją sow., która ma nastąpić na wiosnę. Radek nawołuje masy robotnicze w
Polsce szczególnie robotników rolnych do wykorzystania kryzysu ekonomicznego
w Polsce dla celów komunistycznych. Od trzech dni prasa bolszewicka jest prze-
pełniona artykułami.

Komunikat prasowy

z dn. 21.X.21

M O S K W A

"Prawda" zaznacza, że praca komunistycznych organizacji w Rosji pro-
wadzona jest tylko przez wybitniejszych członków partji komunistycznej wten-
czas gdy poprzedni członkowie nie przyjmują w niej udziału. W bieżącym roku
projektuje się wydobyć w Rosji 455 milionów pudów węgla o 7 mil. mniej niż w
przeszłym roku. Dalszy ciąg przemowy Lenina na zjeździe członków politycznej
oświaty dotyczy nadal nowego kursu ekonomicznej polityki sowietów. Sowiecka
władza dobrowolnie wprowadza częściowo kapitalistyczny ustrój, ponieważ
jest oprzeć się na masach włościańskich. "Prawda" podaje wiadomość z Berlina
o znacznych transportach amunicji, które są skierowane do Niemiec do Rumunji
Rosta komunikuje z Berlina, że belgijski minister spraw zagranicznych oświad-
czył o rzekomym zamiarze Belgji nawiązać stosunki handlowe z Rosją sow. Te sa-
me radjo donosi o masowym wyjeździe Niemców z obszarów G. Śląska przyznanych
Polsce. Turcy wykonali pomyślny atak w okolicach Afium Karapissaru. "Prawda"
podaje wiadomość z "Rzeczpospolitej" o strajku pracowników w Częstochowie i
o ich zadaniu organizowania sowietów. "Prawda" komunikuje ze Lwowa, że Petlura
ze swoim sztabem przebywa w Tarnowie. "Prawda" podaje wiadomość z Krakowa, że
ludność galicyjska stawia energiczny opór przeciwko zarządzeniom władz pol

skich w spisie ludności. "Prawda" komunikuje z Rygi o przeniesieniu się Sawinkowa z jego sztabem do Gdańska. "Prawda" komunikuje o manifestacji we Lwowie, która zakończyła się bójką pomiędzy partją P.P.S. a komunistami. "Izwiestja" przytaczają artykuł "Kurjera Warszawskiego" występujący przeciwko wojnie z Rosją sow. Według "Izwiestji" przedstawiciel Łotwy na socjalistycznej konferencji w Rydze oświadczył, że państwa bałtyckie nie mogą nawiązać sojuszu z Polską, ponieważ nie życzą sobie być wciągniętymi do wojennej awantury. Najpomyślniejszym rozstrzygnięciem kwestji politycznej egzystencji dla Polski i państw bałtyckich będzie poddanie się pod protektorat Rosji i Entencie dla zagwarantowania neutralności. ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~

Komunikat prasowy

z dn. 22.X.21 r

M O S K W A

"Prawda" w obszernym artykule Radka podaje historyczny przebieg przynależności G. Śląska. Przychodzi do wniosku, że wynik decyzji Ligi Narodów jest zupełnie nieoczekiwanym, ponieważ wbrew dążeniom Anglii nieprawie przyznane Polsce znaczną część przemysłowego obszaru G. Śląska. Jednocześnie Radek przypuszcza, że niewątpliwym dążeniem Anglii będzie zredukowanie praw Polski do przyznanej przez Ligę Narodów części G. Śląska. "Prawda" opisuje opłakany stan internowanych w fińskich obozach kronsztackich powstańców. Wskutek złego traktowania przez władze fińskie znaczna ilość powstańców ucieka do Rosji sow. Na posiedzeniu drugiego zjazdu wszechrosyjskiego pracowników politycznej oświaty Aronsztejn wygłosił referat, w którym wskazał na konieczność podjęcia energicznej pracy polityczno-oświatowej w czerw. armji. Trocki wygłosił obszerną mowę o roli czerw. armji i o perspektywach jej rozwoju. "Ekonomiczeskaj Ziżń" komunikuje, że kwestja przynależności wschodnio-chińskiej kolei ma być omawiana na Waszyngtońskiej konferencji nie wykluczonym jest podporządkowanie międzynarodowej kontroli. "Izwiestja" przewidują, że kowieński rząd zmuszony będzie do represji względem Polski. "Izwiestja" komunikują o zwiększającym się w Polsce ruchu monarchistycznym na czele kt. ma być arcyksiążę Karol Stefan.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York